

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

זיכרון שואה בגרמניה סיור לימודי בברלין - 34399

תאריך עדכון אחרון 13-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דן פורת

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dporat3@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי קביעה מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

השואה היא אירוע מרכזי בתודעה ההיסטורית בעולם כולו. האירוע איננו מרכזי רק בזיכרון התרבותי של צאצאי הקורבנות היהודים אלא גם בזה של צאצאי הרוצחים הגרמניים. בנסיעה לימודית לברלין אנו נסקור אתרי זיכרון שונים של השואה ונסה להבין כיצד הגרמנים מנציחים את הפשע שביצעו אבותיהם כלפי העם היהודי וכלפי מיעוטים אחרים. בנוסף, מתוך לימוד על אופן הזיכרון ההיסטורי הגרמני נבקש להסתכל באופן ביקורתי על הזיכרון ההיסטורי הישראלי של השואה. במהלך הסיור ברחבי ברלין, נבקר באתרים הן במזרחה והן במערבה של העיר, ונשאל מהם הנרטיבים השונים המוצגים באתרים אלה ביחס לאירועים שהתרחשו בגרמניה בין 1933-1945. נבחן נרטיבים שונים של זיכרון השואה כמו הנרטיב המערב גרמני אל מול זה המזרח גרמני, נרטיב ההתנגדות הגרמנית ונרטיב הקורבנות 'האחרים'. בנוסף, נבקש להשוות בין ההנצחה של השואה לבין ההנצחה של אירועים אחרים מרכזיים בהיסטוריה הגרמנית, כמו הנצחת פשעי השלטון הקומוניסטי במזרח גרמניה. בחינת שאלות אלה תעשה דרך ביקור באנדרטאות, מוזיאונים והסתכלות ביקורתית על הטקסטים המוצגים, והארכיטקטורה במקומות אלה. אנו גם נבקר בבית הספר היהודי בברלין ונשוחח עם תלמידים.

מטרות הקורס:

הכרת הנרטיבים השונים של השואה בגרמניה
השוואה ורפלקציה על נרטיב השואה הישראלי
היכרות עם הוראת השואה במערכת החינוך הגרמנית

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בחלק מהאתרים, תלמידים ידריכו. בסוף הקורס יגישו עבודה על האתר שבו הדריכו.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: סיור שטח כולל הדרכה של מנחים מקומיים, סטודנטים בקורס, והמרצה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

ביקור באנדרטת השואה, וילה ואנזה, המוזיאון היהודי, מוזיאון הטרור, ואתרי הנצחה נוספים ברחבי ברלין

חומר חובה לקריאה:

רשימת קריאה ראשונית לקורס

- Young James E., *The Texture of Memory: Holocaust Memorials and Meaning* (Yale University Press, 1993)

-
- Assmann, Jan: 'What is 'Cultural Memory'?', in: Assmann, Religion and Cultural Memory. Ten Studies, transl. by Rodney Livingstone; Stanford University Press, Stanford, California, 2006. pp. 1-30.
 - Carrier, Peter, Holocaust Monuments and National Memory Cultures in France and Germany since 1989. The Origins and Political Function of the Vél'd'Hiv in Paris and the Holocaust Monument in Berlin (Berghahn Books, New York-Oxford, 2005)
 - Dickinson, G., Blair, C., Ott, B. L. [eds.]: Places of Public Memory: The Rhetoric of Museums and Memorials (Tuscaloosa, University of Alabama, 2010)
 - Huyssen, A., 'Monuments and Holocaust Memory in a Media Age', in: Huyssen, Twilight Memories: marking time in a culture of amnesia (Routledge, London, 1995) 249-260.
 - Koshar, R., From Monuments to Traces. Artifacts of German Memory, 1870-1990 (University of California Press, Berkeley-Los Angeles-London, 2000).
 - Karen Till, The Gestapo Terrain: Landscape, Digging, Open Wounds. In: The New Berlin: Memory, Politics, Place (University of Minnesota Press 2005), pp. 63-105.
 - Karen Till, Berlin's Ort der Täter: A historic Site of Perpetrators, *ibid*, pp. 121-152.
 - Andreas Huyssen, "The Voids of Berlin," Critical Inquiry, Vol. 24, No. 1 (Autumn, 1997), pp. 57-81.
 - Bill Niven, Facing the Past. United Germany and the Legacy of the Third Reich, New York 2001

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות:
הקורס כרוך בתשלום.

לתלמידים המתקשים כלכלית מתבקשים לפנות ישירות למרצה וייעשה מאמץ לסייע להם